

Владислав ЦУКАНОВ,

а'д'юнкт Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЩОДО ВПЛИВУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НА ІНСТИТУЦІЙНУ СПРОМОЖНІСТЬ ОПЕРАТИВНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ СФЕРИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУШВЕЛЬ

З кожним роком до правоохоронної діяльності державних органів, зокрема Національної поліції, висувуються більш підвищенні вимоги, що у свою чергу вимагає збільшення обсягу необхідних знань працівниками поліції. Підвищення інтелектуального рівня злочинців, використання правопорушниками більш досконалих способів і засобів вчинення правопорушень, ретельна підготовка, маскуваня злочинних дій вимагають адекватного реагування органів Національної поліції, що вимагає у свою чергу відповідної професійної підготовки працівників Національної поліції [1, с. 158-159].

Відповідно до статистичних даних Генеральної прокуратури України у 2022 році було обліковано 362 636 кримінальних правопорушень, наразі по 242 190 кримінальним правопорушенням на кінець звітнього періоду рішення не прийнято (про закінчення або зупинення). Якщо узяти до уваги вказані показники за останні 5 років (2018 – 303 604; 2019 – 281 119; 2020 – 204 745; 2021 – 160 929) то вбачається, що вказаний показник коливається від 200 до 300 тисяч кримінальних проваджень щороку і суттєво не збільшується. Поясненням того є те, що кожен рік сотні тисяч кримінальних проваджень закриваються без доведення їх до суду (2018 – 428 298; 2019 – 396 317; 2020 – 423 474; 2021 – 412 624; 2022 – 243 792), зокрема на підставі п.п. 1, 2, 4, 6, 9-1 ч. 1 ст. 284 Кримінального процесуального кодексу України, зокрема за таких обставин:

- встановлена відсутність події кримінального правопорушення;
- встановлена відсутність у діянні складу кримінального правопорушення;
- втратив чинність закон, яким встановлювалася кримінальна протиправність діяння;
- існує вирок по тому самому обвинуваченню, що набрав законної сили, або постановлена ухвала суду про закриття кримінального провадження по тому самому обвинуваченню;
- існує нескасована постанова слідчого, дізнавача, прокурора про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4, 9

частини 1 статті 284 КПК України, у кримінальному провадженні щодо того самого діяння, що розслідувалося з дотриманням вимог щодо підслідності.

Вказані обставини вказують на відсутність належного рівня компетентності оперативних і слідчих підрозділів щодо ефективної протидії кримінальним правопорушенням і наявними прогалинами в кримінальному процесуальному законодавстві, що надає змогу закривати кримінальні провадження сотнями тисяч на рік.

На сьогодні Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України висуває наступні вимоги до кандидатів на посади оперуповноважених:

1. Вимоги до кандидатів:

- громадянство України;
- вік від 18 років;
- вільне володіння українською мовою, що засвідчується державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою, виданий Національною комісією зі стандартів державної мови;
- вища освіта;
- знання Конституції України, ЗУ «Про Національну поліцію», ЗУ «Про запобігання корупції», ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність».

2. Бажані якості та навички:

- висока мотивація та орієнтація на якісні зміни в державі;
- аналітичні здібності, здатність систематизувати, узагальнювати інформацію, компетентність, гнучкість, проникливість, комунікабельність;
- неупередженість та порядність;
- самостійність, організованість, відповідальність;
- наполегливість, рішучість, стриманість, здатність швидко приймати рішення в умовах обмеженого часу;
- стійкість до стресу, емоційних та фізичних навантажень;
- вміння аргументовано висловлювати свою думку;
- прагнення до розвитку та самовдосконалення;
- досвід роботи з ПК (офісні програми, Інтернет) на рівні впевненого користувача.

Наразі підготовкою фахівців для підрозділів стратегічних розслідувань займається Навчально-науковий інститут права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Випусковою кафедрою цього факультету є кафедра кримінального процесу та стратегічних розслідувань. Зокрема, у Національній академії внутрішніх справ є кафедра економічної безпеки та фінансових розслідувань. Перелік навчальних дисциплін вказаної кафедри вказує на те, що вона в змозі забезпечити підготовку (перепідготовку, підвищення кваліфікації)

лише тієї частини працівників підрозділів стратегічних розслідувань, які здійснюють протидію кримінальним правопорушенням у сфері економіки та не у змозі забезпечити таку підготовку щодо протидії організованій злочинній діяльності. Враховуючи не значну чисельність штату підрозділів стратегічних розслідувань Національної поліції України та незначну плінність кадрів у вказаних підрозділах, слід констатувати, що існуюча система закладів вищої освіти системи МВС України на сьогодні у змозі забезпечити належний рівень підготовки фахівців для підрозділів стратегічних розслідувань Національної поліції України.

Таким чином, аналіз навчальних дисциплін, які вивчають здобувачі вищої освіти в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ показав, що здобувачі вищої освіти вивчають навчальну дисципліну «Протидія організованій злочинній діяльності у сфері публічних закупівель», що позитивно впливає на рівень їх знань у вказаній сфері та на процес оперативного обслуговування сфери публічних закупівель.

Дійшли висновку, що на сьогодні, система підготовки фахівців для підрозділів стратегічних розслідувань знаходиться на достатньому рівні та у змозі забезпечити підготовку відповідних фахівців, що позитивно впливає на кадрове забезпечення інституційної спроможності оперативного обслуговування кримінальною поліцією сфери публічних закупівель.

Список використаних джерел:

1. Кобзар О. Ф., Дараган В. В. Напрямки удосконалення підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 1. С. 158-163.

Олександр ЮХНО,
професор кафедри криміналістики,
судової експертології та домедичної
підготовки Харківського національного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ВОЄННИЙ СТАН І ВИТОКИ НОВИХ ЗАВДАНЬ В ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Воєнний стан вимагає ефективно використовувати сталі форми і методи оперативно-розшукової діяльності (далі – ОРД), їх удосконалювати в оперативно-розшукової діяльності та напрацьовувати нові, використовувати при